

„K. S.“ I.

K. S. I: Dat is de prof, die tentamen afneemt: „Rookken, amice?“ Zijn hand grijpt al naar de kist. „Dank U, professor, tijdens mijn werk rook ik liever niet!“, waarop de geestige repliek van den éénen Schilder wel volgen moet: „Och, tentamen afleggen is geen werk. Tentamen afnemen, dat is werk...!“

K. S. II: Dat is de prof, die, nee, niet achter een bureau, maar b.v. op een Zaterdagachtermiddag aan het begin van een preekreis op een klapbankje in het boordevolle, lawaaiige Kamper treintje kopij voor „De Reformatie“ klaar maakt. Het gelaat van den „polemicus met het teere hart“ drukt dan een beweging uit, die maar al te vaak vergeten wordt door 'n dommen „Reformatie“-lezer. De K. S., die het woord van den apostel verstaat en beleeft, waarover hij eens een meditatie schreef: „Weest toornig en zondigt niet!“

K. S. I: Dat is de prof, die een van zijn studenten als onderwerp voor een dogmatische scriptie den naam opgeeft van een persoon, die voor een pas beginnend theoloog-in-spe een onbekende grootheid is. Hij gaat aan het werk, gaat zoeken naar boeken van en over den genoemde, maar vindt ze niet. Ten einde raad wagt hij het de schamele resultaten van zijn onderzoek mee te deelen aan den prof., die daarop als volgt repliceert: „Wel, amice, dan wordt het nu pas interessant!“

K. S. II: dat is de prof., die voorlichting geeft en daarbij gemolesteerd wordt door de domme oppositie van een synodocratisch predikant, die K. S. niet meer erkennen wil in het hem gegeven en gelaten ambt en nu voortdurend spreekt van: Doctor Schilder...! Maar K. S., die zich zijn ambt door menschen niet ontnemen liet, wyl het hem door God gegeven was, antwoordt in bewogen ernst: „U spreekt mij aan als Doctor Schilder

„K. S.“ II.

en erkent mij dus niet in mijn ambt? Wel, dan spreek ik U aan met: Meneer...!“

Maar wat spreken wij nog over I en II, terwijl wij juist beweren willen, dat K. S. één is en steeds dezelve? Reeds in die laatste, hierboven geschetste, situatie ontdekken wij, hoe K. S. ernst en spel tot harmonieuze eenheid te verbinden weet. Dat is juist het paradoxale, het schijnbaar tegenstrijdige, in en bij den man, die zoo heel veel over de „paradox“ gedacht, geschreven en gesproken heeft. Hij weet in heel zijn leven de harmonie te vinden en te bewaren tusschen schijnbare tegenstrijdigheden als spel en ernst, ontspanning en inspanning, vreugde en droefheid, blijdschap en toorn, verheuging en beving.

Hij kent die niet als tegenstrijdigheden. Want K. S. kent de Schrift! En de Schriften zijn het, die spel en ernst, de lach en de traan, verheuging en beving verbinden tot éénen, ongerepten levensstijl in den eenvoud des geloofs. De Schriften zijn het, die ons den Christus prediken, Die Zich verheugde in den geest, maar ook gewend heeft aan een graf; Die de vlammen van Zijn toorn liet vallen over de huurlingen van de Kudde des Vaders, maar ook bewogen en ontroerd was over schapen zonder herder. De Schriften zijn het, die ons openbaring geven van Hem, den Vader der geesten, Die een eenvoudig Wezen is, Wiens deugden één en nooit te scheiden zijn, Wiens vrijheid K. S. eens omschreef als de volmaakte harmonie tusschen spel en ernst.

Dien Vader der geesten danken wij voor den eenvoud van den man, wiens initialen nu reeds vijf en twintig jaren lang in dit blad werden afgedrukt: dat eenvoudige K. S.! G. ZOMER.

REMINISCENTIE

Uit onze jeugd herinneren wij ons een tante, die in onderscheiding van andere tantes, nooit een snoepje meebreucht.

Toch is zij beter in onze herinnering gebleven dan andere tantes, die tot streeling van ons vleesch het geschenk vermenigvuldigden.

Dat deed deze tante niet.

Wij noemden haar de Zaterdagavond-tante, want zij was een trouwe wekelijksche verschijning.

In het begin mochten wij haar niet zoo graag.

Voor ons gevoel was ze wat te strak en te streng. Dat gold zoowel haar inwendige als haar uitwendige zijde, want wezen en verschijning klopten nauwkeurig op elkaar.

We weten niet hoe het komt, maar vandaag moeten wij aan haar denken.

Ze is al lang uit onzen gezichtskring verdwenen — want ze was eigenlijk geen echte tante — en of ze nog leeft zouden we niet kunnen zeggen.

Maar ze leeft wel in onze herinnering.

We zien haar nog voor ons, zooals ze elke week verscheen.

Echt het type van een keurige, ongetrouwde juffrouw. Een beetje hard en een beetje stroef, maar niet onvriendelijk en zoo precies als een uurwerk.

Trouwens, als ze ons van tijd tot tijd weer voor den geest komt, denken we ook altijd aan een uurwerk.

We hooren nog dat vader zei: ze is zoo nauwkeurig als een chronometer.

Onze jongens-oogen zagen hoog tegen haar op, want ze was onderwijzeres.

Voor ons gevoel was ze erg geleerd en wist ze alle dingen.

De eerste schreden, die wij op het pad der wetenschap hebben gezet, hebben wij aan haar te danken. Zij leerde ons lezen.

En wat nog geweldiger was..... zij leerde ons klok-kijken.

Dank zij de Zaterdagavond-tante waren wij al ver voor onzen schoolleeftijd in staat den tijd af te lezen van onze pendule.

Voor zulke dingen mochten wij bij andere tantes niet komen.

Die zeiden wel lieve woordjes en vulden ons lieve mondje met lekkere dingen, maar verder kwamen ze niet.

Zoo zijn we tante gaan waardeeren.

Zelfs als kind al.

Ze bracht geen snoepjes mee, maar ze bemoeide zich veel met ons.

Zij gaf ons iets, dat zij noodiger vond dan snoep.

Ze leerde ons zien hoe laat het was.

Ze leerde ons lezen.

Dat is het wat ons verhindert haar te vergeten.

In onze prille jeugd voelden we al iets van haar waardij.

En later hebben wij dat eerst goed gezien.

De snoep-tantes waren toen al lang uit onze heugenis verdwenen.

We willen toch wel eens weten hoe het komt, dat wij vanavond aan deze tante moeten denken.

We hebben weinig verstand van psychologie en van ons onderbewuste, maar we willen ons desondanks even wagen op dit glibberige pad.

Langs zielkundigen weg willen wij een antwoord zoeken op de vraag waarom wij nu juist op dit moment moeten denken aan de Zaterdagavond-tante uit onze jeugd.

Als het nu Zaterdagavond was, zouden we misschien een aanknooppingspunt kunnen vinden.

Maar het is pas Vrijdag.

In de kamer, waarin we ons bevinden, is niets wat aan tante herinnert.

Een foto bezitten we niet van haar, behalve dan dat beeld in onze ziel, dat ons gebleven is alleens.

En onze ziel, waarvan wij om des tijds wil zoo weinig studie hebben gemaakt, schuift dat beeld nu naar voren.

Waarom eigenlijk?

Wij kijken eens rond. Ja, daar staat een klok. Die zou een gedachten-associatie hebben kunnen opwekken aan de tante, die ons leerde klok-kijken.

Maar dat komt niet uit. In het laatste uur hebben wij geen blik op de klok geslagen. We hebben zelfs den tijd een beetje vergeten.

Dat komt omdat het Vrijdag-avond is.

Den Vrijdag-avond hebben wij gereserveerd voor andere dingen. Dan lezen wij ons lijfblad. Vrijdag-avond is voor ons „Reformatie“-avond.

Als wij dan klaar zijn met onzen arbeid, beginnen wij te lezen.

Dan moet men ons eigenlijk niet storen.

Dan bevinden we ons op en om het kerkplein. Althans daar beginnen we altijd. En verder grasduinen we, dan voor, dan achter, dan weer in het midden.

Niets slaan we over.

Altijd boeit het ons, hoewel het ons ook wel eens plaagt.

Want wij moeten ons soms terdege inspannen om alles te begrijpen. Ons lijfblad is geen bonbon.

Ze smelt ons niet zomaar in den mond.

Ze is ook niet bijzonder zoet.

Ze komt niet met snoepjes.....

Hé!

Daar hebben we eensklaps de associatie.

Wij ervaren het als een psychologische vondst van den eersten rang.

Jammer, dat wij destijds in de psychologie niet verder gegaan zijn. Er zou zeker een briljant psycholoog uit ons zijn gegroeid.

Dat zijn we nu niet.

We kunnen niet veel meer dan klok-kijken.

Dat hebben we van tante geleerd.

Maar niet van tante alleen.

Toen we ouder werden zijn we niet bij onze pendule blijven staan.

We sloegen ook onzen blik in den kerktoren.

We hebben nog eens moeten leeren om te zien hoe laat het is. Dat leerde tante ons niet.

Ons oog valt op ons lijfblad.

We vinden het haast oneerbiedig om het met onze tante te vergelijken.

Maar we zien een onmiskenbare overeenkomst.

We nemen het blad, dat we juist doorworsteld hebben, in de hand.

We kijken eens naar den kop.

Nee, daarin zit de gelijkenis niet.

Tante had niet zooveel mannen-met-klinkende-namen in haar hoofd.

Maar tante was wel een wekelijksche verschijning.

En tante begon een taak, die ons lijfblad later moest voortzetten.

Ze leerde ons lezen.

Ze leerde ons zien, hoe laat het is.

Ach, we willen de gelijkenis maar niet verder uitspinnen.

We zijn tevreden nu we weten waarom wij juist vanavond aan tante moeten denken.

In gedachten nemen wij heel diep onzen hoed voor haar af.

Voor haar en voor allen, die op en om het kerkplein, onzen blik naar boven hebben gericht, naar de wijzers van de groote klok.

Opdat wij zien mogen, hoe weinig seconden ons nog scheiden van den grooten Morgen.

Den morgen, dien wij hijgend verwachten.

LUSTRATOR.

Slachting in Holland

(bij de foto op pag. 24)

Toen een „zeker iemand“, op een „zekere“ vergadering, in een „zeker“ kerkgebouw te Utrecht, zich onder vrienden wanend, handenwrijvend een bulletin verstrekte dat ongeveer den inhoud had, dat „zeker varkentje“ bijna gehangen was, beschikte hij, helaas, niet over de primeur van dit bericht. Anderen waren hem reeds voor geweest.

Tot deze ontdekking kwamen we nog maar kort geleden, toen „zeker iemand“ ons een krantenknipsel zond uit „De Javabode“, 89sten jaargang, Vrijdag 4 October 1940. No. 238. Een van onze vrijgemaakte jongens, die zijn soldatenplicht vervulde in wat tegenwoordig „Indonesië“ heet, trof die oude krant uit het eerste oorlogsjaar en het moege thans, waar onze Hoofredacteur er zoo nauw bij betrokken is, aan de vergeetelheid ontruikt worden en hier een plaats vinden.

Dit eerste bulletin is een merkwaardige prognose van het tweede. Mogen beiden een nog lang, gelukkig en werkzaam leven van onzen Hoofredacteur betekenen.

R. v. R.